

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำ
สายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก
Management Skills of Administrators in the 21st Century Affecting
Teacher's Functional Competency in Opportunity Expansion Schools
in Bangkok Metropolitan Administration, East Bangkok Zone

อนงค์นาถ ศิริอ่อน

นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: noeyanongnard@gmail.com

เบญจวรรณ ศรีมารุต

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: kben404@hotmail.com

มีนมาส พรานป่า

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: mp.edu54@gmail.com

Anongnard Sirion

Student, Master of Education, Phranakhon Rajabhat University

Benjawan Srimarut

Lecturer, Master of Education, Phranakhon Rajabhat University

Meanmas Pranpa

Lecturer, Master of Education, Phranakhon Rajabhat University

รับเข้า: 18 กุมภาพันธ์ 2565 แก้ไข: 9 มีนาคม 2565 ตอรับ: 12 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครู 3) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู 4) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะประจำสายงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู พบว่า ผู้บริหารควรมีทักษะและใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย บริหารงานได้ทันต่อสถานการณ์ รู้จักเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สามารถให้คำแนะนำในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิควิธีการและกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นในด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีการแก้ไขหลักสูตรให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The objectives of this research were 1) to study management skills of administrators in the 21st century, 2) to study teacher's functional competency, 3) to study management skills of administrators in the 21st century affecting teacher's functional competency, and 4) to propose the guidelines for improving management skills of administrators in the 21st century affecting teacher's functional competency opportunity expansion schools in Bangkok metropolitan administration, East Bangkok Zone. The 269 samples were government teachers. The research instrument was a questionnaire with reliability of .99 and interview form. The descriptive statistics for data analysis were percentage, means, standard deviations (SD), and Stepwise Multiple Regression.

The results showed that 1) the management skills of administrators in the 21st century in overall were at a high level, 2) the teacher's functional competency in overall were at a high level, 3) the management skills of administrators in the 21st

century affecting teacher's functional competency opportunity expansion schools in Bangkok metropolitan administration, East Bangkok Zone were problem solving skills and technology skills at .01 level of statistically significance, and 4) the guidelines for improving management skills of administrators in the 21st century affecting teacher's functional competency were found that the administrators should be skilled and use modern technology tools; manage work in a timely manner; know how to learn from real practice; be a learner; can give advice on how to work effectively. Also they have techniques, methods and operational processes to achieve the goals with a focus on curriculum administration and learning management. The curriculum has been revised to keep up with changes in technology.

Keywords: management skills of administrators in the 21st century, teacher's functional competency, opportunity expansion school

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ค.ศ.2001-2100) เป็นยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ส่งผลให้หน่วยงาน สถานศึกษา องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างต้องปรับตัวเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว ทำให้องค์กรสถานศึกษาได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ยืดหยุ่น และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2560: 1) การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด คุณภาพของคนมีผลต่อการความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ซึ่งคนจะมีคุณภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา การที่จะพัฒนาแนวทางการบริหารการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและให้มีความสมดุล เหมาะสม เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ กระบวนการทางการศึกษา นับเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของตนและแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข (ศศิธรดา แพงไทย, 2559: 7) จึงนับได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา และการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ประสบ

ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารที่สามารถปรับองค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ผนวกกับการมีความสามารถในการใช้ความรู้ความชำนาญหลักของตนและองค์กรอันเปรียบเสมือนปัจจัยการผลิตหลักขององค์กรในการสร้างผลการดำเนินงานที่มีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage) ทั้งนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องวางแผนล่วงหน้า ก่อนที่เหตุการณ์ต่าง ๆ จะมาถึง นั่นคือ ถ้าจะกล่าวถึงวิทยาการข่าวสาร หรือ Information Technology แล้ว ผู้บริหารและองค์กรในศตวรรษที่ 21 จะต้องเปลี่ยนความสนใจจากที่เคยให้กับเทคโนโลยี หรือ T-Technology ไปสู่การให้ความสำคัญกับสารสนเทศหรือ I-Information มากขึ้น การสร้างคลังข่าวสารของตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งนักบริหารในศตวรรษที่ 21 จะค่อนข้างโชคดีตรงที่ข่าวสารข้อมูลส่วนใหญ่มีถูกรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบแล้ว ข่าวสารบางอย่างเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนแล้วในสภาพแวดล้อมบางอย่าง (สมหวัง ว่องไวไพศาล, 2558: 3) ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และเข้าใจในหลักการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ต้องใช้ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน และทักษะการแก้ปัญหาซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญ ซึ่งหากผู้บริหารขาดทักษะและความสามารถในการบริหาร ส่งผลให้โรงเรียนพัฒนาตามยุคสมัยใหม่แห่งการเปลี่ยนแปลงไม่ทัน และส่งผลให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพลดลงในรุ่นต่อ ๆ ไป อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเด็กรุ่นใหม่ที่เป็นอนาคตของชาติ ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่ควรมีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสร้างทีมงาน การจัดการความขัดแย้ง มีความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับกับชุมชน มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง เข้าถึงได้ง่าย และเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ประสบความสำเร็จในการบริหาร ควรนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งประสิทธิผล มีบทบาทในการบริหารงานในยุคสมัยใหม่แห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารขาดทักษะและความสามารถในการบริหาร อาจจะทำให้การบริหารเกิดความล้มเหลวและไม่ประสบความสำเร็จ สภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะสามารถบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของครู จึงถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องพัฒนาและส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพของตนเอง

สมรรถนะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สมรรถนะครูเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะและพฤติกรรม กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครู ให้ครูมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาตนเอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายสมรรถนะออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (Core competency) และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) โดยสมรรถนะหลักเป็นสมรรถนะร่วมที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมี เพราะเป็นสมรรถนะพื้นฐานของบุคลากรที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในทุกตำแหน่งหน้าที่ประสบความสำเร็จ และสมรรถนะประจำสายงาน เป็นสมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งตามสายงาน ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น การส่งเสริมสมรรถนะประจำสายงานของครูในการปฏิบัติงานการสอน จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ผลที่ดี เนื่องจากสมรรถนะประจำสายงานของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของครู ที่ส่งผลไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นหน้าที่และเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่จะใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาครูให้เกิดความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพของตนเอง และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเอง ซึ่งหากผู้บริหารขาดทักษะและความสามารถในการบริหาร ก็ไม่อาจที่จะวางแผน ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของครู ทำให้การบริหารเกิดความล้มเหลว เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อการบริหาร เมื่อคุณภาพของครูและคุณภาพของโรงเรียนลดลง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงคุณภาพนักเรียนที่ตกต่ำลง

โรงเรียนขยายโอกาส เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเป้าหมายให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้เรียนจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนา และมีความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีศักยภาพการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถคิดอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเองได้ ตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองได้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเลือกรับและปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี ดังนั้นผู้บริหารที่จะสามารถบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานครต้องมีทักษะการบริหารที่มากกว่าโรงเรียนประเภทอื่น ๆ

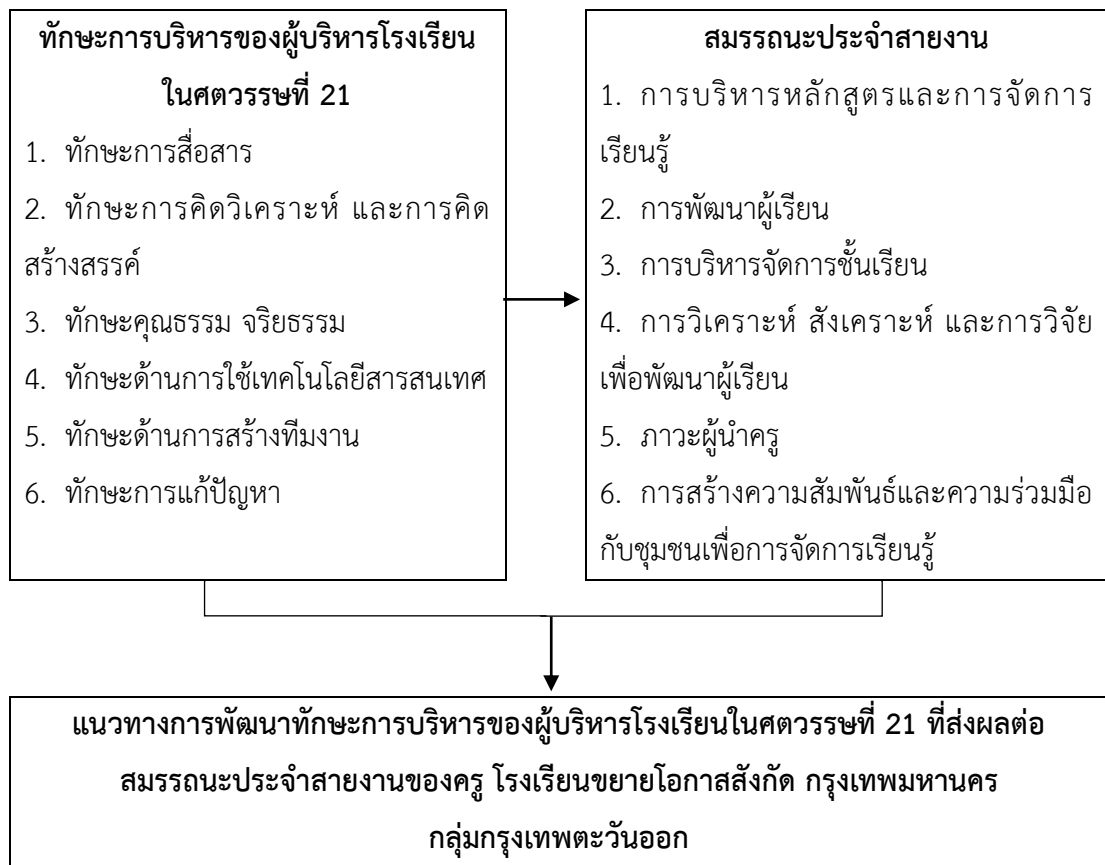
จากสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนที่ถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 เพื่อบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 และสามารถนำไปเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ หรือวางนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก
3. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำนวน 14 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 939 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำนวน 14 โรงเรียน มีจำนวน 269 คน ได้จากการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (1970: 607-608, อ้างถึงใน เสริมสิทธิ์ รุ่งรุจี, 2552: 29)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนใน ศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์ 6 ด้าน ดังนี้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และ การคิดสร้างสรรค์ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านการ สร้างทีมงาน และทักษะการแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (4.51-5.00) ระดับมาก (3.51- 4.50) ระดับปานกลาง (2.51-3.50) ระดับน้อย (1.51-2.50) และระดับน้อยที่สุด (1.00-1.50) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครู มี 6 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความ ร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (4.51-5.00) ระดับมาก (3.51-4.50) ระดับ ปานกลาง (2.51-3.50) ระดับน้อย (1.51-2.50) และระดับน้อยที่สุด (1.00-1.50) จำนวน 30 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 ท่าน จำนวน 7 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะ การคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ 3) ทักษะคุณธรรม จริยธรรม 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ 5) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน และ 6) ทักษะการแก้ปัญหา

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงาน ของครู ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน

3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำ
ครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับแก้ไขความ
ชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องของเครื่องมือ (The Index of Item-Objectives Congruence: IOC) โดยพิจารณาความ
เที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.60
ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้ (Try
Out) กับครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน
30 คน และนำผลที่ได้มาหาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

1.7 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และทำเป็น
แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป

1.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเก็บข้อมูล
จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหาร
โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดเนื้อหาและคำถามให้ครอบคลุมตามตามกรอบ
แนวคิดที่กำหนด

2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับแก้ไขความ
ชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปสัมภาษณ์
และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.1 นำหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

1.2 ส่งแบบสอบถามและประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามแบบสอบถามจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

นำหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครถึงผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวม

ด้านที่	ทักษะการบริหาร	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ทักษะการสื่อสาร	4.18	0.74	มาก	4
2	ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.18	0.75	มาก	4
3	ทักษะคุณธรรม จริยธรรม	4.29	0.76	มาก	1
4	ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.24	0.75	มาก	2
5	ทักษะด้านการสร้างทีมงาน	4.18	0.78	มาก	4
6	ทักษะการแก้ปัญหา	4.19	0.75	มาก	3
รวม		4.21	0.76	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$, $SD=0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x}=4.29$, $SD=0.76$) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}=4.24$, $SD=0.75$) ทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}=4.19$, $SD=0.75$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}=4.18$, $SD=0.74$) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.18$, $SD=0.75$) และทักษะด้านการสร้างทีมงาน ($\bar{x}=4.18$, $SD=0.78$) ตามลำดับ

2. สมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวม

ด้านที่	สมรรถนะประจำสายงานของครู	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.39	0.60	มาก	4
2	ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.51	0.60	มาก	1
3	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.45	0.58	มาก	3
4	ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.31	0.63	มาก	6
5	ด้านภาวะผู้นำครู	4.49	0.59	มาก	2
6	ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.38	0.63	มาก	5
รวม		4.42	0.61	มาก	

จากตารางที่ 2 สมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.42$, $SD=0.61$) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x}=4.51$, $SD=0.60$) ด้านภาวะผู้นำครู ($\bar{x}=4.49$, $SD=0.59$) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{x}=4.45$, $SD=0.58$) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.39$, $SD=0.60$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.38$, $SD=0.63$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x}=4.31$, $SD=0.63$) ตามลำดับ

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำ
สายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ตารางที่ 3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงาน
ของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยใช้การ
วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)
โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE _b	β	t	Sig.
ด้านทักษะการแก้ปัญหา (O)	.311	.057	.458	5.434	.000**
ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (D)	.227	.058	.328	3.899	.000**
R=.74 R ² =.58 R ² _{adj} =.58 SE _{est} =.311 F=185.501 α =2.154					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า มี 2 ด้าน ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยาย
โอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะด้านการ
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านทักษะการแก้ปัญหา รองลงมา คือ ทักษะด้าน
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ
.311 และ .227 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถพยากรณ์สมรรถนะประจำสายงานของครู
โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ได้ร้อยละ 58 สามารถเขียน
สมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $\hat{Y}=2.154 + 0.311O + 0.227D$ และ
สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $\hat{Z}=0.458 Z_O + 0.328 Z_D$

ในภาพรวมทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะ
ประจำสายงานของครู คือ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการ
แก้ปัญหา และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้าน
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์
สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านภาวะผู้นำครู ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหาร
โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการแก้ปัญหา และทักษะคุณธรรม จริยธรรมส่งผลต่อสมรรถนะ
ประจำสายงานของครู ด้านการพัฒนาผู้เรียน และทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่

21 ด้านทักษะการแก้ปัญหา และด้านทักษะการสื่อสารส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

4. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู คือ ควรพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การบริหารงานบนยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้บริหารจะต้องมีทักษะและสามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยีให้ทันสมัย สามารถบริหารงานได้ทันต่อเหตุการณ์ รู้จักเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ลงมือทำจริง การสอนงาน การเสริมประสบการณ์จากการสอนงานจริง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สามารถให้คำแนะนำในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิควิธีการและกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มุ่งเน้นในด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีการแก้ไขหลักสูตรให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

อภิปรายผล

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ทักษะคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน อีกทั้งการที่ผู้บริหารมีความเมตตา มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี จะเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจ รู้สึกมีความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงใช้หลักคุณธรรม ในการครองตน ครองคน และครองงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสร เจียมทอง (2561) เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร ชิวขยาภรณ์ (2562) เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งสรุปการวิจัยไว้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาใน

ศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาเป็นทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านนวัตกรรมและ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก 6 ทักษะ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

2. สมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมรรถนะประจำสายงานของครู เป็นสมรรถนะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพความสามารถในการปฏิบัติการสอน ความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นเครื่องมือที่ช่วยกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของครู ซึ่งส่งผลไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมาย ส่งเสริมการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธี บุรณะแพทย์ (2557) เรื่องสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรณ ณะยะธง (2562) เรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และด้านการพัฒนาผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา เมื่อพิจารณาสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาส สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้าน

การพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการแก้ปัญหา และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านภาวะผู้นำครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผู้บริหารสามารถใช้ประสบการณ์มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา มีการแก้ปัญหายอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับสถานการณ์ ใช้เหตุผลประกอบในการแก้ปัญหา รู้จักยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น กำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา เลือกรูปแบบการแก้ปัญหา ตัดสินใจใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด และนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สมชัย ตั้งพร้อมพันธ์ (2560) กล่าวว่า ในการทำงานสิ่งที่ผู้บริหารหลีกเลี่ยงไม่ได้คือการเผชิญกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจแก้ไข จุดบอดของการแก้ปัญหาคือ การที่มองปัญหาไม่รอบคอบ ค้นหาปัญหาไม่พบ รับผิดชอบเกินไปด้วยสำนึกที่มีอยู่ส่งผลให้ผิดพลาดได้ และต้องมาแก้ปัญหาใหม่ ที่เกิดขึ้นอีกต่อไปไม่สิ้นสุด ดังนั้น กระบวนการแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องอาศัยมุมมองที่ละเอียด รอบคอบและอิงอยู่บนหลักการด้วย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู ในการบริหารจัดการหลักสูตรแบบใหม่ ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรเพื่อให้ทันต่อการเรียนการสอนของนักเรียนในรูปแบบของออนไลน์ และเป็นการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ จัดโสภา (2557) เรื่องแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้สรุปผลการวิจัยว่า สารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารเพราะจะช่วยให้ผู้บริหารในด้านการวางแผน การตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

3.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการแก้ปัญหา และทักษะคุณธรรม จริยธรรมส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้านการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการแก้ปัญหามองข้ามคุณธรรม จริยธรรมในผู้เรียน ถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารและครูควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ

รู้จักเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน นำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงาน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อที่ครูจะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมให้มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นประชาธิปไตย และความภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร ชิวขยาภรณ์ (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการครองคน ครองตนและครองงาน จนเกิดความดีงามขึ้นภายในจิตใจ และส่งผลออกมาทางการประพฤติปฏิบัติตนจนกลายเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกายทางวาจา และทางใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

3.3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการแก้ปัญหาและด้านทักษะการสื่อสารส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารต้องมีการประสานความร่วมมือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทั้งกับเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสารที่ดี เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเครือข่ายที่ตีมากขึ้น เมื่อโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน ร่วมพัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ สถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ก้าวทันเทคโนโลยี เป็นผู้นำในการกระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน รับฟังข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ให้โอกาสครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน มีทักษะที่ดีในการสื่อสาร และมีวิธีการกระตุ้นใจครูให้พัฒนางานไปสู่แนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ทักษะการบริหารในภาพรวม การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการบริหารงานบนยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้บริหารจะต้องมีทักษะและสามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยีให้ทันสมัยสามารถบริหารงานได้ทันต่อเหตุการณ์ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีเทคนิควิธีการและกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มุ่งเน้นในด้านการบริหารหลักสูตรและ

การจัดการเรียนรู้ ปรับหลักสูตรให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ จัดโสภา (2557) เรื่องแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้สรุปผลการวิจัยว่า สารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารเพราะจะช่วยให้ผู้บริหารในด้านการวางแผน การตัดสินใจ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร เพราะผู้บริหารควรมีการถ่ายทอดแนวคิดของตนเองและสื่อสารมอบหมายงานอย่างชัดเจนไปยังผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง ควรพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เพราะผู้บริหารควรสามารถจัดระบบงานภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ และควรพัฒนาทักษะด้านการสร้างทีมงาน เพราะผู้บริหารควรมีความสามารถในการโน้มน้าวให้บุคลากรมีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมาย
2. สมรรถนะประจำสายงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย
3. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เป็นด้านที่ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ทั้งนี้ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์นโยบายและพัฒนาสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น
4. ด้านทักษะด้านการสร้างทีมงาน เป็นด้านที่ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ผู้บริหารควรโน้มน้าวให้บุคลากรมีความสามัคคีในการปฏิบัติงานให้โรงเรียน สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศที่ดี เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับสมรรถนะของครู โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดอื่น ๆ เช่น สังกัด สพฐ. สังกัดเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป
3. ควรศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประดิษฐ์ จัดโสภา. (2557). แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เมธพร ชีวชาภรณ์. (2562). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 6(1): 7.
- สมชัย ตั้งพร้อมพันธ์. (ม.ป.ป.). การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ. ค้นเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/15689>
- สมหวัง ว่องไวไพศาล. (2558). การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สุทธิ บุรณะแพทย์. (2557). สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุภาพรรณ ระยะธง. (2562). การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เสริมสิทธิ์ รุ่งรุจี. (2552). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.